

Βιβλιοκριτική: «Γεώργιος Νέγρος: Ο Τίγρης του Αιγαίου» του Τέου Ρόμβου

Πρόκειται για το τελευταίο μυθιστόρημα του αγαπημένου φίλου Τέου Ρόμβου. Η ανάγνωσή του υπήρξε ανορθόδοξη αφού πρώτα άκουσα τι είχαν να πουν γι αυτό άλλοι αλλά κυρίως ο ίδιος ο Τέος κατά τη διάρκεια της βιβλιοπαρουσίασης που έλαβε μέρος στο Αυτόνομο Στέκι πρόσφατα κι έπειτα το διάβασα. Ως εκ τούτου όσο κι αν προσπαθούσα να το διαβάσω υπό το δικό μου αυτόνομο πρίσμα η συζήτηση που είχε προηγηθεί τριγυρνούσε στο μυαλό μου.

Η γραφή. Απλά εξαιρετική, μου θύμησε τη ντοπιολαλιά των προγόνων μου πίσω στη μεγαλόνησο σε τέτοιο βαθμό που εάν δεν ήξερα τον συγγραφέα θα νόμιζα πως γράφτηκε από κάποιο γλωσσολόγο ειδικευμένο στις νησιωτικές διαλέκτους.

Ο χωροχρόνος. Μια ανθρωπο(γεω)γραφία του Αιγαίου δυο αιώνες πριν. Ανασύνθεση των νησιών, των χωριών και πόλεων και κυρίως των ανθρώπων, όχι μόνο ως άτομα αλλά και των οικονομικών και κοινωνικών συσσωματώσεων της εποχής με αναφορές στη διάταξη των δυνάμεων, τόσο των εξωγενών (ξένες δυνάμεις, οθωμανική αυτοκρατορία, ελληνικό κράτος) όσο και των ενδογενών εντός των τοπικών (νησιωτικών) κοινωνιών.

Το θέμα. Ένας πειρατής, ο Γεώργιος Νέγρος, αφηγείται... Μέσα από την αφήγηση ο Νέγρος δεν εξιστορεί απλά τις περιπέτειες του και αυτές των συντρόφων του αλλά τη σχέση του με την εξουσία, την αλληλεγγύη, την απέχθεια προς τη βία ασχέτως εάν είναι αναγκαία. Η ιστορία του Νέγρου, υπαρκτού προσώπου, και αυτή του συγγραφέα συναντιούνται. Δυο ανυπότακτα πνεύματα εξιστορούν μια και μοναδική ιστορία. Η ζωή, τα βιώματα και οι ιδέες του ενός αποτελούν το προϊόν αφήγησης του άλλου. Μια ενδιαφέρουσα πτυχή αποτελεί η αρχική στάση του Νέγρου έναντι των Ελλήνων, μιας και όντας καταπιεσμένοι θεωρούσε πως θα έπαιρναν θέση δίπλα του ενάντια στους καταπιεστές. Κάτι το οποίο δεν ίσχυσε μέχρι τέλους και βλέπουμε μια μεταστροφή του Νέγρου λίγο πριν το τέλος όταν αντιλαμβάνεται πως η προδοσία ή η αλληλεγγύη είναι παντελώς ανεξάρτητη από την εθνική καταγωγή.

Εάν επιμείνει κάποιος στα στοιχεία της γλώσσας, της αναπαράστασης του Αιγαίου ή και της πειρατείας παρότι όντως φαντάζουν εκ πρώτης όψεως να παίζουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο στο έργο του Ρόμβου έχει χάσει την ουσία. Ο Ρόμβος προσπαθεί μέσα από τις σελίδες του βιβλίου να αναδείξει τη συλλογικότητα αλλά και τα χαρακτηριστικά της αλληλεγγύης και της πάλης ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας αλλά και ενάντια στο φετιχισμό της βίας. Μόνο με αυτό τον τρόπο η ουτοπία παραμένει ζωντανή και ίσως πάψει μια μέρα να αποτελεί ουτοπία.

ΥΓ Όταν ήμουν μικρός πάντα ήθελα το πειρατικό καράβι των Lego. Η πολυεθνική των παιχνιδιών πιθανώς μετά από έρευνες αναγνώρισε πως η ανυπότακτη φύση της παιδικότητας θα οδηγούσε τα παιδιά στο να επιλέγουν το πειρατικό από το καράβι των διωκτών τους και ως εκ τούτου το κοστολογούσε πιο ακριβό. Έτσι κατέληξα με το καράβι των “καλών”, που ήταν πιο φθηνό και κομφορμιστικό, άνευ φαντασίας... από τότε είχα ένα αποθηκευμένο σε σχέση με τους πειρατές και εν μέρει ικανοποιήθηκε από την ανάγνωση του βιβλίου. Ευχαριστώ Τέο!

ΥΓ2 Ένα πολύ μεγάλο κομμάτι των πρωτογενών πηγών που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή του βιβλίου έγιναν διαθέσιμες από τον συγγραφέα στο προσωπικό του ιστολόγιο <http://romvos.wordpress.com> και αποδεικνύει για άλλη μια φορά στην πράξη μια βασική ρήση που θεωρώ πως τον χαρακτηρίζει βάση της σύντομης γνωριμίας μας, και αυτή δεν είναι άλλη από την omnia sunt communia.

Χρίστος Μάης, στο μπλογκ vivliofagia, 25-12-2012